

□ DUMAN ZHAKIP ULı, ДУМАН ЖАКЫП ҰЛЫ

قىتاي قازاقتارى رالىۇت ABOUT THE KAZAKHS OF CHINA ҚЫТАЙ ҚАЗАҚТАРЫ ТУРАЛЫ

Abstract

In this article, It will be given some informations about the Kazakh people in China and their language and culture in main lines.

Key words

China, Turkic people in China, Kazahks, culture, language.

ەسب ەلۋ جاتقان جاساپ قىتايىدا قازاقتارى قىتاي ەگىزدىك ن كازاقتاردى .ەبىرى ۇلتتىك ازساندى ،بولعاندىقتان ەلىندە قازاقستان ۇرامىق قونسىتانعان اتتاپ ەگارلش قازاقتار قىتايىداق قارالادى ەتتىدە ر ۇلت

كازاقتاردى ەگىزدەلگەندە،قىتايىداق ساناققا ەملەكتەتتىك م جىلغى-2010 ەكسەنس ۇز ەج ەسب كىمى ەكى الپىس ۇز ەج ەتورت مىللىيون ەبىر سانى جان نىقتىلى مىللىيون جارم ەبىر قىتايىدا ۇندەك قازىرگى ، ەمەك د)1462588(ادام ەگىزىس . ۇرۇدەس ەومىر حالقى قازاق

ۇيغۇر كىشىنچىيا ەگىزىنەن قازاقتار قىتايىداق ۇتونومىيالى ا قازاق كىلەرايونىنى ۇتونومىيالى ا بىلىك ساياسىي ەجەلى دار ەولك جارم)وبلىسىنا وبلىسىنان قازاق ەل .قونسىتانعان جىي (ورگان ورنالاسقان ورتاسىنا كىوبلىستى وسى ،تس (ورتاسىندا كىيماعىنى ەل ن م تارباغاتىاي) اق سونداي وبلىسى ۇتونومىيالى ا كۇلمو الا ۇراتب سانجىدا) وبلىسى ۇتونومىيالى ا ۇنگەن د سانجى ايماعى ۇمىلق ،كىرى ەو ۇرىمجى ە (بار ۇدانى ا ۇتونومىيالى ا قازاق مورى ەرلەردەج (بار ۇدانى ا ۇتونومىيالى ا قازاق باركول ايماعىندا ۇمىلق)سىندى

قازاقتارى قىتاي ، اندا ايتق بىلايشا . قونسى تانغان جىي قازاقتار ەد وىتر . ەلەپى ۇناس تاسىت گىدى شىنجا شىعسى ، ۇستىك سولت

قونسى اتا ەنەدىلەردىڭ كوشپ گىرلەر ەجەلەن دەن و ۇلب قونسى تانغان قازاقتار ۇلار ىن تا التاي ، تارباغاتاي ەن م ەرسىگىت ۇنىڭ تا ەلگەن تىك گىر ك بوپ قامتىدى .

قاراسىتى وبىلىسىنا ەل قازاقتار ۇقىدىر ەبىر ، قالاسى التاي ، قالاسى ۋەشەكشا ، قالاسى جا ۇلق ، اق سونداي ، قالاسى ۋشىخ ، قالاسى ۇيتۇنك ، ۇراتالاب ورتالىعى كۆبىلىسىنى ۇراتالاب سانجى ورتالىعى كۆبىلىسىنى سانجى ، قالاسى ۇمۇلق ورتالىعى كۆبىلىسىنى ۇمۇلق ، قالاسى ق-سونداي ، قالاسى قارامىلى ، ۇكاڭ قالالارىف ەركاسىپ ون ، قالاسى ۇرىمچى) قالاسى ۇرىمچى ە ورتالىعى كۆبىلىسىنى ۇتونومىيالى ا ەن م قالالار ۇي زاماننا سىندى (ۇقچ گىمامى ۇزەج قالاسى سىندا قازاقتار ەن م ورتالىقتارى ۇدان ا ارتىق وتىزدان گىرلەردىگى و اتالغان جوعارىدا ەجان ەيدىست ەتتىن قىزم ۇكىمەت قالا شىقتاردا ەن م ۇلبىدىقتار ا ۇزدەگەن ج ۇلبىدىقتاردا شى ەرمەن كاسىپىت الالى سال سان

ۇلارى تا گىرەتا ، تارباغاتاي ، التاي قازاقتار ەبولىم ەبىر كاسىپىتى اتا ەجەلگى باعىپ مال ۇلاردا جايلا بايىرى ۇرايىنىداعى با سالپ ەگىن جازىقتاردا ۇرايىلار ىنىداعى با ۇتا وسى ، جالعاستىرسا . ەمەس از داسانى ك قازاقتارىدى اىنالىستانتىن ەن دىحانشىلىق

، تىس گىرىنەن و كىشىنجا ۇستىك سولت اتالغان جوعارىدا قازاقتار قىتايىداعى اقساي ەسىنىڭ ولك ۇگاس

حايشى ەسىنىڭ ولك گىمىشى ەن م (ۇقچ گىمامى ەسپ) ۇدانى ا ۇتونومىيالى ا قازاق كوپ سانى ك قازاقتارىدى گىرلەردەگى و ۇلب ەبىراق ، ۇرادىت دا ۇدانىدا ا -40~30 كىگاسىردى ەن وتك ەگىزىنەن ازاق تارق گىردەگى و ۇلب . ەمەس قونسى تانغاندار بارىپ ۇپ ا گىنان شىنجا ۇرگىندەس- ۇغىن جىلدار ىنىداعى ، پاكىستان ارقىلى پامىر قىرغىنىنان كۆمىنىدا قالغان ەلدەن ۇغان ا ۇركىعات اسىپ ىندىستان ۇرناق

ەبىن د جىلدارعا ۇقچ قازاقتار قىتايىداعى ەكون ، القابى ەل قونسى كىلەن ۇسىن ە جەلگى ورتا ەشىند كىسونى ، كىتايىلار ىنى ۇركىت ، التاي بولغان قونسى تارى اتا كىتايىلار ىنى ەرەپك ، نايمان عاسىرداعى مال ەلى كوشپ القاقتا ەك ك سىندى وپىاتى گىجارجو ەن م ۇلارى تا تارباغاتاي ك ۇركىلت ، ۇردى ەداست- اتا ەلگەن دىكتەنك جالعاستىرىپ ۋاشىلىن شار جاپپاي ەرىب جىلداردان ۇقتاعى . ساققان ەرەكت سانانى سالت ەتوت ۇرپاقتاردىڭ ، ۇتاراي ەلەردىڭ جايلىمىدى ، ۇسۇا وتىرىقشىلىققا ەبەپ تەردەس ۇرلى ەت سىندى ەرىاس ەنىكانىڭ ۇي زاماننا ، ۇى وق قىتايىشا ەتەرىنەدە اد تىرشىلىك- ۇرمىست ەن م ۇرلەردا ست- سالت قازاقى ەگەن كوپت قازاق قازاقتارى قىتاي ەبىن د ۇغانب ال . باس تادى بولا پايدا ەرسىتەر وزگ

